ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

“ТАСДИҚЛАНДИ”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус
таълим вазирлиги

“8” ИЮЛЬ 2003 й.

“РЎЙХАТГА ОЛИНДИ”

№ ВМ – 343 – 5А340801 – 2.01

“1” ИЮЛЬ 2003 й.

БАНК НАЗОРАТИ ВА ТАҲЛИЛИ
фанидан
ДАСТУР

Олий таълимнинг 340000 –“Бизнес ва бошқарув” таълим соҳасидаги 5А340701– “Кредит” магистратура мутахассислиги учун

Ташкент – 2003

Тузувчилар: проф. Абдуллаева Ш.З.
к.ўқ. М.М. Файзуллаева
Тақризчилар: доц. Муругова И.
доц. Норқобилов С.

"Банк назорати ва таҳлили" фани магистратурада ўқитиладиган етакчи мутахассислик фанларидан биридир. Унда банкларда ўтказиладиган назорат ва таҳлил, уларнинг турлари, капиталнм бошқаришдаги молиявий таҳлил, банк активлари ва унинг мажбуриятларини бошқариш бўйича таҳлили, тижорат банкларининг ликвидлиги ва тўловга лаёқатлилиги ҳамда банк томонидан амалга ошириладиган жами операциялар бўйича таҳлил қилиш билан боғлиқ мавзулар ёритилади.

Курс "Банковский надзор и анализ" является одним из ведущих профессиональных предметов изучаемых в магистратуре. В нём освещаются темы необходимости анализа и виды анализа, финансовый анализ за управлением капитала, анализ управления банковскими активами и объязательствами, ликвидность и платёжеспособность коммерческих банков а также анализ всех операций выполняемых банками.

The course "Bank supervision and analysis" is one of the leading professional subjects studying is master classes. There are taught topics like: neednеss in analysis types of analysis; financial analysis of managing of the capital; analysis of managing of bank actives; licvidity and payfulness of the commercial banks; also analysis of all operations fulfilled by banks.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2003 йил 25 апрель 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлариаро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

"Банк назорати ва таҳлили" фанини ўқитишнинг мақсади ва вазифаси

Бозор иқтисодиёти шароитида тижорат банклари асосан четдан жалб қилинган маблағлар билан ишлайди. Тижорат банклари ҳуқуқий ва жисмоний шахслар ўртасида пул маблағларининг ҳаракатида воситачи вазифасини бажаради. Банклар қарз олувчи сифатида халқ хўжалиги тармоқларида, жисмоний шахслар қўлида турган бўш маблағларни тўловлилик асосида жалб қилади ва пул маблағлари зарур бўлган соҳага маблағларни тўловлилик ва қайтариб бериш тамойиллари асосида жойлаштириш билан боғлиқ бўлган жараёнларни узвий назорат қилиб бориш лозим. Мутахассислар шу банк фаолияти билан боғлиқ жараёнларни тўлиқ таҳлил қилишни, ундаги мавжуд муаммоларни ҳал қилиш йўлларини аниқ билишлари лозим.

"Банк назорати ва таҳлили" фани бўйича магистрантларнинг билимига, ўқувига ва кўникмасига қўйиладиган талаблар

Мазкур мутахассислик бўйича ўқийдиган магистрантлар "Банк назорати ва таҳлили" фани бўйича чуқур билим олишлари ва етук мутахассис бўлиб етишишлари учун қуйидаги талабларни билишини зарурият қилиб қўяди:

- банклар фаолияти билан боғлиқ қонун ва йўриқномаларни чуқур ўрганиш;
- тижорат банкларининг ҳисобларини тушуниб таҳлил қила олиш;
- банк назорати асосларини чуқур ўрганиш;
- банк фаолиятида мавжуд камчиликларнинг олдини олиш йўлларини билиш;
- банк фаолиятини яхшилаш чораларини ишлаб чиқиш ва таклифлар бериш қоидаларини билиш ва бошқалар.

Ўқитиш жараёнида назарий ва амалий билимларни солиштириш усулларини ташкил этиш магистрантларнинг ўқишга бўлган қизиқишини тобора ошишига, уларнинг мустақил билим олишга интилишига асос бўлади.

Ўқув режасидаги бошқа фанлар билан алоқаси

Магистрантлар намунавий ўқув дастурига мувофиқ мутахассисликнинг асосий фанларидан бири сифатида "Банк назорати ва таҳлили" фанини чуқур ўрганадилар. Бу фан "Банк ишининг замонавий муаммолари", "Амалий аудит", "Монитар сиёсат", "Банк рисклари" ва бошқа мутахассислик фанлари билан узвий боғлиқ. Магистрант бу фан бўйича юқори даражадаги билимга эга бўлиш учун банк иши асосларини чуқур билиши лозим.

Фанни ўқитишдаги янги технологиялар

Магистрантларга замонавий усулда "Банк назорати ва таҳлили" фанини ўргатиш ва уларнинг билимини баҳолаш учун қуйидаги усуллардан фойдаланилади:

1.маъруза бўйича олинган билимларни аниқлаш учун назорат ишлари, тест топшириқларини қўллаш;
2.магистрантларни мавзулар бўйича тарқатма материаллар билан таъминлаш;
3.ўзаро бахс, суҳбатларини ташкил қилиш;
4.дарс жараёнида "иш ўйинлар"ини жорий қилиш ва бошқалар.

Фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар

Бу фан мутахассислик йўналишларида 1- ва 2-семестр давомида ўқитилади. Семестр давомида фаннинг асосий мавзулари, банк ишини таҳлил қилиш асослари, умумий қоидалар ўргатилади. Фанни ўқитиш маъруза ва амалий машғулотларни, мустақил таълимни олиб бориш асосида аудиторияларда ўтказилади. Магистрантларнинг билимини аниқлаш учун уй вазифалари бериб борилади. Фанни ўқитиш якунида магистрантларнинг билими тест-синов усуллари билан назорат қилиб борилади ва магистрантнинг билим даражаси рейтинг баҳолаш тизими асосида баҳоланади.

Талабалар билимини баҳолашда қўлланиладиган назорат тадбирлари

"Банк назорати ва таҳлили" фанида талаба ўқув жараёнида икки маротаба оралиқ ва жорий ҳамда бир маротаба якуний назорат орқали баҳоланади.

Умумий ва ўқув ишлари бўйича ҳажми

"Банк назорати ва таҳлили" фанига жами 54 соат ҳажмда вақт ажратилган. Шундан маъруза 36 соат, амалий машғулот 18 соат, мустақил таълим 27 соатни ташкил этади.

2. ФАН ДАСТУРИ

Фаннинг предмети ва вазифалари

Тижорат банклари фаолиятини таҳлил қилишнинг манбаси, тури ва усуллари. Тижорат банклари фаолиятини таҳлил қилишнинг зарурлиги. Тижорат банклари фаолиятига таъсир қилувчи омиллар.

Масофадан олиб бориладиган назорат. Масофадан назоратнинг асосий объектлари. Назорат ва таҳлил олиб боришнинг ахборот асоси. *Тижорат банки балланси ва унинг таркиби.* Халқаро ҳисоб ва ҳисоб бўйича талаблар. Иқтисодий таҳлил усуллари: коэффициент усули. Таҳлил турлари. Банклар фаолиятини таҳлил қилишда қўлланиладиган усуллар ва таҳлил методикаси.

Капитални бошқаришни молиявий таҳлил қилиш

Банк капитали ва унинг таркиби. Банк капитали ҳолати таҳлил қилиш кўрсаткичлари ва унинг ҳажмига таъсир қилувчи омиллар. Тижорат банкларининг биринчи даражали капитали ва унинг таркибий қисмларининг таҳлили. Унга таъсир қилувчи омиллар таҳлили. Тижорат банкларининг иккинчи даражали капитали, унинг таркиби. Тижорат банкларининг иккинчи даражали капиталига таъсир қилувчи омиллар таҳлили.

Банк активлари ва мажбуриятларини бошқаришни таҳлил қилиш

Банк активлари ва уларнинг таркибий жиҳатдан таҳлили. Банк мажбуриятлари ва уларнинг таркибий жиҳатдан таҳлили. Даромадлилиги, рисклилиги даражаси бўйича активлар таҳлили. *Активлар ва пассивлар бўйича банкларнинг даромадлари ва харажатлари таҳлили.*

Банкнинг фойда ва харажатлар бўйича ҳисоботидан таҳлил қилишда фойдаланиш. Банкнинг асосий операциялари бўйича даромадларни таҳлил қилиш, жалб қилинган маблағларнинг қийматини аниқлаш. *Оддий ва мураккаб фоизларни ҳисоблаш.* Инфляция шароитида фоизларни ҳисоблаш.Фоизлар бўйича ҳаражатларни ҳисоблаш. Банкнинг асосий операциялари бўйича соф даромадларни аниқлаш.

Банкнинг умумий фаолияти бўйича соф даромадларни аниқлаш. Банк фаолиятидан олинадиган соф фойда. Тижорат банкининг ликвидлилик кўрсаткичлари ва уларга банкнинг активлари ва мажбуриятларининг таъсирини таҳлил қилиш.

Тижорат банкларининг ликвидлилиги ва тўловга лаёқатлилиги таҳлили

Ликвидлилик тушунчаси.Тижорат банкларининг ликвидлилигини таҳлил қилишнинг мақсади. Тижорат банкининг ликвидлилиги. Банк фаолиятига таъсир қилувчи ташқи ва ички омиллар. *Тижорат банкларининг ликвидлилиги коэффициентлар усули бўйича таҳлил қилиш.* Тижорат банкларининг тўловга лаёқатлилиги. Тижорат банкларининг ликвидлилиги ва тўловга лаёқатлилигини бошқариш. Тижорат банкларининг иқтисодий нормативларга риоя қилишини таҳлил қилиш.

Тижорат банклари кредит операцияларининг таҳлили

Кредит операциялар бўйича даромадлар ва уларнинг таҳлили. Кредитни тўлаш жараёнини таҳлил қилиш: Кредитни бўлиб-бўлиб тўлаш ёки тўлиқ тўлаш. Кредитларнинг сифати бўйича таҳлил. Муаммоли кредитлар, уларнинг таҳлили. Кредитни инфляция шароитида тўлаш ва унинг ҳисоб-китоблари таҳлили. Мижознинг молиявий аҳволи таҳлили. Кредит бўйича фоизлар таҳлили.

Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари бўйича фаолиятининг таҳлили

Тижорат банкларининг қимматли қоғозлар билан операцияларининг турлари. Улар бўйича даромадларни ҳисоблаш йўллари. Акциялар ва облигациялардан олинадиган даромадлар. Аукционлар ўтказиш бўйича шартномаларда ҳисоб-китоблар. Опционлар ўтказиш билан боғлиқ ҳисоб-китоблар. Узоқ муддатли инвестициялар таҳлили.

Банк фаолиятини бошқариш ва таҳлил қилишнинг халқаро амалиёти

Халқаро амалиётда банк фаолиятини таҳлил қилиш усуллари ва банк ликвидлилиги.Риск-менежмент тушунчаси. Халқаро амалиётда активлар сифатини аниқлаш коэффицентлари.

Кредит рискини бошқариш асослари. *Фоиз рискини бошқариш тамойиллари. Банкнинг рентабеллиги ва фойдаси таҳлили.* Банкнинг даромадлилигини таҳлил қилиш. Банк фаолиятининг самарадорлиги билан боғлиқ муаммоларни ўрганиш. Халқаро амалиётда банк фаолиятини бошқариш усуллари.

Банк фаолиятини рейтинг баҳолаш ва унинг турлари

Ўзбекистон Республикаси банклар фаолиятини баҳолашнинг замонавий усуллари. Банклар фаолиятини рейтинг баҳолашнинг халқаро тажрибаси. *CAMEL рейтинг тизими, Ўзбекистонда уни қўллаш имкониятлари ва муаммолари.*

Доимий банк назоратини ташкил қилиш асослари

Банк ишида рисклар. Капитал етарлилиги, кредит рискларини бошқариш. Бозор рискларини ва бошқа рискларни бошқариш. Ички аудит. Ахборот тўплаш ва уни таҳлил қилиш. Доимий банк назоратининг услублари. Масофадан туриб назорат қилиш. Бирлашган ҳолда назорат қилиш. Хорижий аудиторлардан фойдаланиш. Назорат бўйича ахборотнинг сир сақланиш асослари. Назорат бўлими ходимлари ваколати.

3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МАВЗУСИ

Тижорат банклари фаолиятини таҳлил қилишнинг манбаси, тури ва усуллари

Тижорат банклари фаолиятини таҳлил қилишнинг манбалари. Тижорат банклари фаолиятини таҳлил қилишнинг зарурлиги*. Тижорат банклари фаолиятига таъсир қилувчи омиллар. Асосий ва қўшимча манбалар.

Масофадан олиб бориладиган назорат. Масофадан назоратнинг асосий объектлари. Назорат ва таҳлил олиб боришнинг ахборот асоси. Тижорат банки баланси ва унинг таркиби*. Халқаро ҳисоб ва ҳисобот бўйича талаблар. Иқтисодий таҳлил усуллари:

коэффициент усули. Таҳлил турлари ва уларни қўллашда турли ёндашишлар. Таҳлил манбалари.

Капитални бошқаришни молиявий таҳлил қилиш

Банк капитали ва унинг таркиби. Банк капиталинини таҳлил қилиш манбалари. Банк капиталини функцияларини амалга оширилиши ва вазифаларининг бажарилиши бўйича таҳлили. Банк капитали ҳолатини таҳлил қилиш кўрсаткичлари ва унинг ҳажмига таъсир қилувчи омиллар*. Устав капиталини таҳлил қилиш усуллари. Резерв капиталини таҳлил қилиш. Масалалар ечиш ва ситуацион масалалар.

Банк активлари ва мажбуриятларини бошқаришни таҳлил қилиш

Тижорат банкларининг активлари ва мажбуриятлари асосида банкларнинг даромадлари ва харажатлари шаклланишини таҳлили. Банк даромадлари ва харажатларини классификация қилиш. Фоизли ва фоизсиз даромадлар. Банк даромадлари уларни таҳлил қилиш манбалари. Тижорат банкларини таҳлил қилиш турлари.

Банкнинг фойда ва харажатлар бўйича ҳисоботидан таҳлил қилишда фойдаланиш*. Структура таҳлили ва унинг мақсади. Молиявий коффициентлар ва уларни аниқлаш. Харажатларнинг турлари. Харажатларнинг динамик таҳлили. Банкнинг асосий операциялари бўйича даромадларни таҳлил қилиш, жалб қилинган маблағларнинг қийматини аниқлаш. Банкнинг фоиз сиёсатининг асосий йўналишлари. Банк фоизлари, уларни ҳсиоблаш ва таҳлил қилиш. Оддий ва мураккаб фоизларни ҳисоблаш. Инфляция шароитида фоизларни ҳисоблаш. Фоизлар бўйича харажатларни ҳисоблаш. Банкнинг асосий операциялари бўйича соф даромадларни аниқлаш ва таҳлил қилиш. Молия коэффициентлари, банк рентабеллиги ва уларнинг турлари.

Банкнинг умумий фаолияти бўйича соф даромадларни аниқлаш. Банк фаолиятидан олинадиган соф фойда. Соф фойда коэффициентлари ва уларни аниқлаш. Соф фойда коэффициентини таҳлил қилиш. Коэффициентга таъсир қилувчи омиллар ва уларни таҳлил қилиш. Тижорат банкининг ликвидлилик кўрсаткичлари*. Масалалар ечиш.

Тижорат банкларининг ликвидлиги ва тўловга лаёқатлилиги

Ликвидлилик тушунчаси. Марказий банк томонидан ўрнатилган нормативлар. Тижорат банкларининг ликвидлигини таҳлил қилишнинг асосий мақсади. Тижорат банкининг ликвидлилигини аниқлаш ва таҳлил қилиш. Банк фаолиятига таъсир қилувчи ташқи ва ички омиллар. Тижорат банкларининг ликвидлилигини коэффициентлар усули бўйича таҳлил қилиш*. Коэффициентларни аниқлаш ва улар бўйича тижорат банкларига баҳо бериш. Тижорат банкларини Тижорат банкларининг тўловга лаёқатлилиги. Тижорат банкларининг ликвидлилиги ва тўловга лаёқатлилигини бошқариш. Тўловга лаёқатлиликни бошқариш назарияси. Тижорат банклари тўловга лаёқатлилигини таҳлил қилиш. Тижорат банкларининг иқтисодий нормативларга риоя қилишини таҳлил қилиш. Ситуацион масалалар ечиш.

Тижорат банклари кредит операцияларининг таҳлили

Тижорат Банки кредит портфелига баҳо бериш ва таҳлил қилиш. Кредит операциялари бўйича даромадлар ва уларнинг таҳлили*. Кредитни тўлаш жараёнини таҳлил қилиш: кредитни бўлиб-бўлиб тўлаш ёки тўлиқ тўлаш. Кредитларнинг сифати бўйича таҳлил. Муаммоли кредитлар, уларнинг таҳлили. Кредит рискларни камайтириш йўллари: Ситуацион масалалар ечими.

Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари бўйича фаолиятининг таҳлили

Қимматли қоғозлар билан операцияларни структураси ва унинг даромадлиги. Тижорат банкларининг қимматли қоғозлар билан операциялари турлари*. Улар бўйича даромадларни ҳисоблаш йўллари. Акциялар ва облигациялардан олинадиган даромадлар. Аукционлар ўтказиш бўйича шартномаларда ҳисоб-китоблар. Масалалар ечими.

Банк фаолиятини бошқариш ва таҳлил қилишнинг халқаро амалиёти

Тижорат банклар балансини таҳлил қилишнинг асосий йўналишлари. Ликвидлик бошқариш меҳанизми. Риск-менежмент тушунчаси. Активлар сифатини аниқлаш коэффиценти.

Кредит рискини бошқариш асослари. Фоиз рискини бошқариш тамойиллари. Фоиз рискларини аниқлаш масалаларининг таҳлили.иш уйини ситуцион масалалар ечиш.

Банк фаолиятини рейтинг баҳолаш ва унинг турлари

Ўзбекистон Республикасида банклар фаолиятини баҳолашнинг замонавий усуллари. Банклар фаолиятини рейтинг баҳолашнинг халқаро тажрибаси. Тижорат банкларнинг баланси асосида банкларнинг рейтингни аниқлаш фаолиятлариги баҳо бериш. CAMEL рейтинг тизими, Ўзбекистонда уни қўллаш имкониятлари ва муаммолари*. Ситуацион масалалар ечиш.

Доимий банк назоратини ташкил қилиш асослари

Банк ишида рисклар. Капитал етарлилиги, кредит рискларини бошқариш*. Рискларни аниқлаш усуллари. Ички рисклар уларга баҳо бериш ва таҳлил қилиш. Рискларни бошқариш. Бозор рискларини ва бошқа рискларни бошқариш. Ички аудит*. Ахборот тўплаш ва уни таҳлил қилиш. Доимий банк назоратининг услублари. Ораликдан туриб назорат қилиш. Бирлашган ҳолда назорат қилиш. Чет эл аудиторларидан фойдаланиш. Назорат бўйича ахборотнинг сир сақланиш асослари. Назорат бўлими ходимлари ваколати. Иш ўйини ва унинг ечими.

4. ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ: ИНФОРМАЦИОН-ТЕХНИК ВОСИТАЛАР

Интернет сайтлари: www.bizbook.ru, www.chtivo.ru.
Аудио-видео жиҳозлар. - Мавзуга бағишланган видео кассеталар.
Кодоскоп орқали кўрсатиладиган слайдлар:

- Капитални бошқаришни молиявий таҳлил қилиш мавзуси бўйича 2 та слайд;
- Тижорат банкларининг ликвидлилиги ва тўловга лаёқатлилиги мавзуси бўйича 1 та слайд;
- Банкларнинг қимматли қоғозлар билан операциялари бўйича фаолиятининг таҳлили мавзуси бўйича 3 та слайд;
- Банк фаолиятини рейтинг баҳолаш тўғрисида тушунча, унинг турлари мавзуси бўйича 1 та слайд.

5. ЎЗЛАШТИРИШНИНГ НАЗОРАТИ

Фан бўйича талабаларнинг ўзлаштиришларини баҳолаш семестр (ўқув йили) давомида мунтазам равишда олиб борилади ва қуйидаги турлар орқали амалга оширилади:

- жорий баҳолаш (ЖБ) - 35%;
- оралиқ баҳолаш (ОБ) - 35%;
- якуний баҳолаш (ЯБ) - 30%.

ЖБ ва ОБ турлар ва белгиланган баллар миқдори (ўқув режасида фанга семестр (ўқув йили) учун ажратилган соатнинг) 70%, якуний баҳолаш эса 30% миқдорида белгиланади.

Фан бўйича дастур тўла ўтилгандан кейин ЯБда тингловчи "ёзма иш" усулида (ўқув режасига кўра) ўтказилади.

Таянч тушунчаларига асосланган (ёзма иш) усулини ўтказиш тартиби "Рейтинг тузишнинг якуний баҳолаш босқичида" "Ёзма иш" усулини тадбиқ этиш бўйича Намунавий низом билан белгиланади. Семестр ўқув йили давомида ўқитилган фан бўйича максимал, 55 ва ундан юқори фоизни тўплаган талаба қониқарли ўқиётган деб ҳисобланади. Фан бўйича максимал баллнинг 55% идан кам балл тўплаган талаба қониқарсиз ўқиётган (қарздор) деб ҳисобланади.

Семестр давомида фан бўйича тўпланган баллар қуйидаги ўзлаштириш кўрсаткичлари билан баҳоланади:

- 86 - 100 - "аъло" - 46,1 - 54,0 балл;
- 71 - 85 - "яхши" - 37,9 - 46,0 балл;
- 55 - 70 - "қониқарли" - 29,7 - 37,8 балл.

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. "Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида"ги қонун. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
2. "Ўзбекистон Республикаси банклар фаолияти тўғрисида"ги қонун. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
3. Каримов И. А. Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида. - Т.: Ўзбекистон, 1995.
4. Абдуллаева Ш. Банк иши. Ўқув қўлланма. -Т.: Молия, 2000.
5. Абдуллаева Ш. Банк рисклари ва кредитлаш. -Т.: Молия, 2002.
6. Александрова Н.Г. и др. Банки и банковская деятельности для клиентов. - С-Пб.: Питер, 2002.
7. Абашина А. М. Симонова Н.Н. Кредит и займы. - М., 1997.
8. Аникин А.В. Защита банковских вкладчиков. - М., 1997.
9. Банковское дело: Управление и технология: Учеб. пос. для ВУЗов. Под ред. проф. А.Н. Товашева. - М.: Юнити-Дана, 2001.
10. Банки и банковское дело / Под.ред. И.Т. Балабанова - С-Пб.: Питер, 2001.
11. Братко А.Г. Банковское право: Теория и практика. -М.: ПРИОР. 2000.
12. Бощарин Г.П. Начало финансовой математики. - М., 1997.
13. Богаров В.В. Управление денежным оборотам предприятий и корпораций. - М., 2001.

14. Бизнес план днушы. Коментарий методики составления. Реальный пример. - М.: Гномм-пресс, 1998.
15. Викулин А.Ю. Антимонопольные регулирования рынка банковских услуг. Учеб. пос. - М.: ИНФРА, 2001.
16. Ваурин П.И. Методика подготовка и процедура защиты дипломных работ по финансовым и экономическим специальностям. Учеб. пос. М.: ЮНИТИ, 2001.
17. Варьяш И.Ю.Банковская социология. Экспертные оценки в банковском деле. - М., 1999.
18. Деньги, Кредит, Банки. Ценные бумаги. Практикум: Учеб. пос. для вузов - Под ред. Е.Ф. Жукова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.
19. Жукова Е.Ф. Деньги, Кредит, Банки, Ценные бумаги Практикум: Учеб. пос. М., 2001.
20. Жукова Е.Ф. Деньги, Кредит, Банки. Учебник. -М.: ЮНИТИ 2001.
21. Иминов О.К. Кредитный механизм современных условиях. Монография. - Т: ТГЭУ. 2000 год.
22. Иқтисодий йўналишлар чораклик нашр. Ўзбекистон. Апрель-июнь. 2001 йил.
23. Карпова Т.П. Основы управления учёта. - М.: ЮНИТИ, 1997.
24. Капитоненко В.В. Инвестиции и хеджирование. Учеб. прак. пос. для вузов. -М.: Финансы и статистика, 2001.
25. Казимагомедов А.А., Ильясов С.М. Организация денежно-кредитного регулирования. - М.: Финансы и статистика, 2001.
26. Купчинский В.А.,Уминич А.С. Систма управления ресурсами банка. - М.: Юпитер, 2000.
27. Ларионова И.В. Реорганизация коммерческих банков. - М.: Дело, 2000.
28. Миркин Я.М. Банковские операции часть 1, 2, 3. - М.: Дело, 1997.
29. Медвецов А.Н., Медвецова Т.В. Практическая бухгалтерия от создания до ликведации. - М.: ЮНИТИ, 1997.
30. Морозова Л.Л. Анализ типичных ошибок. 1, 2-ч. - С-Пб., 1997.
31. Маслеченков Ю.С. Финансовый менеджмент в коммерческом банке. - М.: ЮНИТИ, 1996.
32. Матдин А.М. Деньги и экономические решения. - М.: Дело, 2001.
33. Миллер Л.Р., Девид Д. Ван-Хуз. Современные деньги и банковское дело. Пер. с англ. М.: ИНФРА, 2000.
34. Нормативные акты по банковской деятельности за 1998-2002.
35. Основные принципы банковского надзора. Bank of England, 1996.
36. Оксфордская иллюстрированная энциклопедия. В 9т. 3-2-е изд. испр. Всемирная история. С древнейших времен и др. - М.: ЮНИТИ, 2000.
37. Парфинова К.Г. Парфинова Д.Л. Операционная техника и учет в коммерческих банках. - М.: Юпитер, 1997.
38. Попов В.В. Банки на переходе. - М.: ЮНИТИ, 2001.
39. Парфенов К.Г. Банковский план счетов и правила ведения бухгалтерского учета. - М.: Дело, 2001.
40. Савчук В.П. Примекко С.И. Величко Е.Г. Анализ, разборка инвестиционных проектов: Учеб. пос. -Киев: Эльга, 1999.
41. Стоянова Е.С. и др. Управление оборотным капиталам -М.: ВО Перспектива, 1998.
42. Тавасиев А.М. и др. Расчетные и кассовые услуги банка. Учеб. пос. М.: Дело, 2001.
43. Тавасиев А.М. Банковское дело:управление и технология. Учеб. пос. - М.: Дело, 2001.
44. Тавасиев А.М. и др. Конкуренция в банковском секторе России. Учеб. пос. - М.: ЮНТИ-ДАНА, 2001.
45. Фатхудинов Р.А. Разработка управленческого решения. - М.: ЮПИТЕР, 1997.
46. Финансовый анализ. Под.ред. Ефимова О.В. - М.: Финансы и статистика, 1996.

47. Шеррин де Ковин, К. Такки. Стратегия хеджирования. - М.: Финансы и статистика, 1997.
48. Шарифходжаев М.Ш. Экономическая теория. -Т.: Ўқиувчи, 1999.
49. Шеремет А.Д. Финансовый анализ в коммерческом банке. - М.: Финансы и статистика, 2000.
50. Интернет сайтлари:

- www.banking.com - минтақавий банклар, ассоциациялар ва нашриётлар бўйича банк саноати ресурслари директорлиги.
- www.banking.com/aba - Америка банклари ассоциацияси.
- www.state.ct.us/dob - коннектикут банклари ва кредит бирлашмалари, кредит муассасалари ва қўриқлаш саноатини бошқаради.
- www.arraydev.com/commerce/JIBC - интернет банкинг ва коммерция журнали.
- www.bankingtech.com - банк технологиялари.
- http://www.zhurnal.ru/5/vir_tech.htm - НОУ-ХАУ ВИРТУАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ, раздел "Банковское дело".

Қўшимча адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг меъёрий ҳужжатлар тўплами. 1999, 2002.
2. Ўзбекистон банк тизимини ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш бўйича қонунчилик хужжатлари. 2000, 2002.
3. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения Учеб. пос. - М.: Дело, 2001.
4. Бунмен Г.В, Золотая Валюта пониманию к макроэкономики государствии и мира. - М., 2000.
5. Гафарлы М.С. и др. Узбекская модель развития. - М., 2000.
6. Ершов М.В. Валютно-финансовые механизмы в современном мире. - М.: ОАО МПО, 2001.
7. Захаров К.В. и др. Логистика, эффктивность и риски внешнеэкономических операции. - М.: ИНЭКС, 2001.
8. Костюнина Г.М. Международная практика регулирования иностранных инвестиций. Учеб. пос. - М.: Финансы и статистика 2001.
9. Купчинский В.А. Система управления ресурсами банка. - М.: Экзамен, 2000.
10. Ломагин Н.А. и др. Введение в теория международных отношений и анализ внешней политики. Учеб. пос. М.: Дело, 2001.
11. Лачинов М.М. Основы внешнеэкономической деятельности в строительстве. Учеб. пос. - М.: Дело, 2001.
12. Ларионова И.В. Реорганизация коммерческих банков. - М.: Финансы и статистика, 2000.
13. Миллер Л.Р. Современные деньги и банковское дело. Пер с англ. М.: ИНФРА-М, 2000.
14. Мировая экономика, международные экономические отношения. Серия учебники. Учеб. пос. Под ред. Аковопой. Е.С. Феникс, 2001.
15. Международные экономические отношения. Под. ред. Ливенцева Н.Н. - М.: Юпитер, 2001.
16. Мировая экономика и международные экономические отношения. Учеб. пос. под ред. Акавопой. -М.: Феникс, 2001.
17. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран. Под ред. проф. В.П.Колесова и др. - М.: Флинта, 2001.

18. Постников С.Л. Мировая экономика и экономическая положение России. Сборник статистике, - М., 2001.
19. Стригин А.В. Мировая экономика. - М.: Экзамен, 2001.
20. Тавасиев А.Н. Банковское дело: управление и технологии. - М.: Дело, 2001.
21. Хамидов И.А. Ўзбекистон Республикасида ташқи иқтисодий фаолият асослари. - Т.: Ўзбекистон, 2001.
22. "Бозор, пул ва кредит" журналлари 2001-2002 йиллардаги сонлари.
23. "Банк ахборотномаси" газетаси 2002-2003 йил сонлари.